

გაზეთი ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ელემენტარული სტრიქონი „პეტრიტი“ პირველ გვერდზე—10 კ. მეორეზე—5 კაპ.
ელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში ქ. № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა აზნაურთა კლასში (ქვემოთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოწერული წერილები არ დაბეჭდვება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელმძღვანელომ უნდა გამოგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
კამერის მანქანა იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტორუხის სახლში, № 27.
ფოსტის აღმნიშვნელი: Тифлиς, въ редакцію „Цахის-Пурელი“—„Моამბე“. ტელეფონი № 372.

ორშაბათს, 9 აპრილს, სოფ. არბოს წმ. გიორგის ეკლესიაში გარდახდის იქმნება ორმოცის წირვა და პანაშვილი გარდაცვალებულის
დურმიშან შალვას ძის ქურულის
სულის მოსახსენებლად, რასაც აუწყებს ნათესავთა, მეგობართა და ნაცნობთა განცხადებით
(2—1)

ქართული თეატრი
შაბათს, 7 აპრილს
ქართული დრამატული დასის მიერ
წარმოდგენილი იქნება საზოგადოების თხოვნით
ქვემოთ, ვ. ჯ. ალექსი-შენიშვნის, გ. გუნიას და თ. ბ. ბარათაშვილის მონაწილეობით
უბედური ნაბიჯი
ღამა 3 მოქ. თარგ. ვ. დანიანისა.
II
თავის ბრალია
ვოდევილი 1 მოქ. თარგ. ვ. გუნიას.
მონაწილეობას მიიღებენ: ქ. ჯ. ჩხეიძე, ნებიერიძისა, გარელი და კუნდელი; ბ. ბ. ექსი-მესხიშვილი, ბარათაშვილი, გედევანოვი, გუნიას, იმედაშვილი და სარგვლაძე.
გელის ფასი ჩვეულებრივია.
დასასწავლი 8 1/2 საათზე.

ტფილისის გერბი
სამკურნალო
მკურნალის გადამამოწმებისა.
დოქტორებს იღებენ ყოველ დღე, კვირა უქმეების გარდა,
და დღით:
ქ. ბ. ჭიჭინაძე — გიბის სნეულებანი 8 — საათამდე.
მისეილი — გედევანოვი — ნერვების და დიფტერია — 9 — 10 ს.

ნ. ა. მუხომბე — გერბის, უფლისა და ცხვირის — 11 — 12 საათამდე.
ბ. ა. ხაფიშვილი — გიბის სნეულებანი — 10 — 12 საათამდე.
ს. ნ. შატილაძე — თვალის 11 — 12 ს.
ქ. ბ. ჭიჭინაძე — ბ. ბ. ჭიჭინაძე — 11 — 12 ს.
დ. ა. გედევანოვი — ნერვების და შინაგანი — 12 — 1 საათამდე.
გ. ჯ. შარვაშიძე — სადასტაქრო — 12 1/2 — 1 საათამდე, სამშაბათობით 3 — 4 საათამდე.
ბ. ბ. გუგუშვილი — სიფილისისა, კანისა და სხვადასხვა — 1 1/2 — 2 საათამდე.

ფელეტონი
კანონიკი
3.
საკვირველი საქმე ემართება ჩვენის ახალ-ღობის ერთ-ერთ ნაწილს. იტყვიან რას-და უნდა უყუროთ, ვინ რა ბოლოს გა-ბამს მათ ნათქვამს. მოინდომეს ამათაც იოდ სიტყვის თქმა ჩვენის სახელმწიფოს მოღვაწეების შესახებ, და დახეი, ვინ გორ განმარტა ეს ორი სიტყვა. ერთი რე გაიძახის: მოღალატე მოტრფილენ-ბრანო, მეორე კი, — ძველ მოღვაწეებს შეიძენო, კუთხის დასუსტებას აბრალებენ-და სწამებენ ველაფერს აკეთებთო. რო-ლია ამ ორში მართალი? უკიენებს ძველს ღვაწლს შემოხსენებული ახალგაზღბებისა-ლი თუ ეტრფის? ვგონებ, რომ არც ერთი არც მეორე მხარე მართალი არ უნდა იქნას, ხოლო თუ ორი ამისთანა აზრი იდებებს ჩვენს საზოგადოებაში, ეს იმის მანია, რომ ორთავე აზრის ელემენტი იქნება ხსენებულ ახალგაზღბების ნათქვამს, ი, რომ იგი ხან ეტრფის და ხან უკი-ნებს ძველ მოღვაწეებს; რაც საქმე აქვს მოღვაწეს, უქმებს და რაც გასაკიცხი — ცხადს. მაგრამ ვინც ტრფილდება გვწა-ს, მათ არაფერი არ მოსწონთ ძველის ღვაწლებისა და ამიტომ ყველა ჩვენი ნა-ბიჯი ტრფილდება მიაჩნათ და თვით მოღვაწეთ, ცოტა რამეც რომ დაუ-მოთ, აღარ ახსენდებათ არც თქვენი

ტრფილი და არც თქვენი აღტაცება — გვი-კიენებთო, გაიძახიან.
ამ რიგად თავ. აკაკი წერეთელსაც და-ვიწყდა, რაც მისთვის გუნდრუკი უქმევიათ და ზოგჯერ გადამტეხულის აღტაცებით უქიათ მისი ნაწერები, დაავიწყდა ყველა ეს, რაც ერთხელ არ მოეწონეთ რ. ერის-თავის შესახებ თქმული სიტყვა. მართა-ლიაო, — ბრძანებს ბ. აკაკი წერეთელი, — (ასეთია მისი წერილის აზრი) კარგს თქმას მომზადება უნდოდა, და მე კი ამჩქარესო და ამიტომ, მხოლოდ ამიტომ ჩემ მიერ თქმული სიტყვა უნდა მოგწონებოდათო. შემდეგ ბ. ა. წერეთელი ბრძანებს, სხვას მიმართეს თხოვნით — სიტყვი სიტყვაო და უარი სიტყვაო, ავდექ და მე ვთქვიო. ახი-რებულისა, თქვენმა მზემ, რაზედაც სხვა უარს იტყვის, ყველაფერი თქვენ უნდა აკე-თოთ! ბუნებამ დაგიწესათ ასეთი ვალი, თუ როგორაა! სხვისგან ნაუარევი საქმე მაშინ უნდა იტყვიოთო, როდესაც დარწმუნებუ-ლი ხართ, რომ შეგიძლიათ მისი ასრულე-ბა და თანაც სურვილი გაქვთ ასრულოთ იგი, თორემ, აქო და სხვამ უარი სიტყვაო, მაინც და მაინც მე უნდა შევასრულო-ვო, სადაურია.
* * *
ეს სხვისგან საქმის შესრულებაზე უარის თქმა ძალიან გასამართლებელი საბუთიკი ყოფილა. მარტო ბ. ა. წერეთელი კი არა ხმარობს მას თავის გასამართლებლად. პა-რიზის მსოფლიო გიმოფენისათვის, სხვათა

მ. ბ. ბეზარაძე — შინაგანი და გულის 1 — 2 საათამდე.
ს ა ღ ა მ ა თ ა :
ბ. ნ. თუმანიშვილი — დედათა სნეულებანი — 5 — 6 საათამდე.
ა. ა. ბელაგოლოვი — შინაგანი (სტომაქის ავთმეფობისა) და გულის-ქიმიური გამკაცლე-ვანი. — 5 — 6 საათზე.
გ. შატილაძე — გვირგვინი — 10 — 12 ს. სანკურნალის აქვს საწალი ოთახები.
ფასი რჩევისა და დარგებისა 50 კა; ობე-რეტიები — მორბეობით. კრატე 4 მან. დღე და ღამეში. ერთი კრატე დარბაზთაგან უფასოა.
ადრესი: კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21 (გარანტისა ქვეყის პირდაპირ). ტელეფონი № 274. (წლ.)

რედაქციისაგან
რედაქცია უმოჩილესადა სთხოვს ხელის მომწერთ, ვისაც სრულად არ შემოუტანია დაკვეთილ „მოამბე“-„ცნობის ფურცლის“ წლიური ფასი — შემოსატანის მეორე ნაწი-ლი წარუდგინონ რედაქციას პირველ აპრი-ლამდე; წინააღმდეგ შემთხვევაში რედაქცია 10 აპრილიდან აღარ გაუგზავნის გაზეთს.

მთავრობის განკარგულებანი
უმაღლესი ბრძანება სამხედრო უწყებას:
მე-6 წვეთა სარეზერვო ბრიგადის მმართველობის შტაბ-ოფიცერი პოლკოვნიკი ნი კ. ბარათაშვი-ლი დანიშნა თერგის ყაზახთა ჯარის სუნჯა-ვალდი-კავაიის პოლკის უფროსად. მე-9 საკავალერიო დი-ვიზიის მეორე ბრიგადის უფროსი გენ.-მაიორი თავ. ბავტაშვილი ჩაირიცხა დანესტრის ცხენოსან პოლ-

კის სივრცეში და დატოვებულ იქნა აღნიშნულ თანამ-დებობაზე.
სამოქალაქო უწყებას:
სახელმწიფო ბანკის იარაღისაგან განყოფილების კონტროლერის თანაშემწეს კოლეფ. რეგისტრატორს სარაჯიშვილს ებოძა გუბერნსკი სეკრეტ-რობა.
ბეთალი მრეცელი შვილი დანიშნა საქარ-თველოს სამხედრო გზის სადგურ ფასანაურში საგე-ტერინარო ნაწილის გამგედ.

სამართო მომხმდებლის ნიდაგი *)
II
წინა წერილში **) ჩვენ ვამბობდით, რომ სალი ერის ზრდა, იმისი სიმძლავრე, მკიდ-როდ არის დაკავშირებული იმასთან, რომ მრ-ვალ-გვარი იმისი მოთხოვნილებანი თვით ერის საშუალებითვე იყვენ დაკმაყოფილე-ბულნი და ამისათვის ჩვენ აღვნიშნეთ ნაცი-ონალურის ლიტერატურის განვითარების, ნა-ციონალურის მეურნეობის აღდგენისა, გამა-გრებისა და ნაციონალურის მრეწველობის შექმნის აუცილებელი საჭიროება.
ამ წერილში ჩვენ გვინდა სამ აღძრულ კითხვას ორი სხვა მივუმატოთ, რათა გა-ვანვიროდ საერთო მოქმედების ნიდაგი.
1) ჩვენმა ინტელიგენციამ სახალხო კულ-ტურული მოღვაწეობა უნდა იკისროს და
2) ჩვენივე ინტელიგენცია უნდა ენერგიუ-*) ჩვენ არ ვეთანხმებით პატივცემულ ავტორის აზრს ქალაქის თვით-მმართველობისათვის ბრძოლის ნაციონალურ ნიდაგზე დამყარების შესახებ, მაგრამ ვებუდებთ ამ საყურადღებო წერილს საგნებით. აქ აღძრულ კითხვებს შემდეგში დავებუბუნდებით.
რედ.
**) იხ. „ცნობ. ფურც.“. 21 მარტი 1901 წ.

სოდ ასურათებდა იმას, თუ როგორ არ უნდა იწერებოდეს მსგავსი წერილები. მარ-თალია, მაშინ ნაცნობის წერილს სულ სხვა დანიშნულება მიეცემოდა და სწავლა-განათ-ლების საქმე გაუცნობელი დარჩებოდა პარი-ზის გამოფენის დამსწრეთ, მაგრამ ამასაც აღვიღად ეშველებოდა — საჭირო იყო მხო-ლოდ თვით ბ. ნაცნობ-გოგებაშვილის გაგ-ზავნა ექსპონატად (ბ. გოგებაშვილი ხომ იმ აზრისაა, რომ სწავლა-განათლება ჩვენში და გოგებაშვილი ერთია).
ასეა თუ ისე ჩვენს, კრიტიკოსს ბ. გო-გებაშვილის წერილი არ მოეწონა და ამ გარემოებამ ბ. გოგებაშვილი დიდად გაა-რისხა. განრისხდა ბ. გოგებაშვილი და ვნე-ბით გატაცებულმა ვნებათა კვირის სუთშა-ბათს დასტამბა გაზეთ „ივერიაში“ ვრცელი (გამოფენაზე გასაგზავნ წერილზე უფრო ვრცელი) საპასუხო წერილი შემდეგის სა-თაურით: „ერთი(ს) ბოროტი(ს) არაკის გა-მო“. ფრჩხილებში შევნიშნეთ, რომ ეს წე-რილი უფრო ვრცელია, ვიდრე ის, რომე-ლიც ბ. გოგებაშვილმა გამოფენისათვის და-ამზადა. თუ დააკვირდები, მკითხველო, ეს გარემოება მეტად საინტერესოა. სხვაგან ყველგან მიღებულია, რომ როდესაც სწე-რენ რაიმე საგნის შესახებ, სავსებით გაარ-ჩიონ და განიხილონ ის საგანი, ჩვენში კი ჩვენს მოღვაწეებს ამნაირ საგნად თავისი პიროვნება მიაჩნათ. ბ. აკაკი წერეთელმა სულ ორიოდ სიტყვა თუ სიტყვა რ. ერის-თავის შესახებ და როდესაც პირადად მას შეეხნენ, უშველებელი ფელეტონი დასტამბა.

*) ფსევდონიმი გამოამდგანა თვით ნაცნობმა, როცა სიტყვა — „მოამბე“ — სიმოვნებით დაბეჭდა ჩე-მი წერილი ამავე საგნის შესახებ; ამ წერილს კი „მოამბეში“ ბ. გოგებაშვილი ეწერა ქვემოთ.

დღევანდელი ჩვენი ცხოვრება კი
ველგან და ყველაფერში იმას ჰმონ
რომ ახალგაზღვრებს ჩვენში არაფერს
არა სდებენ. ან თუ ელიან იმ დროს,
ცა ეს ახალგაზღვრება მოღლილობის
არ მიაღწევს და მაშინ დაულოცვენ
არა გვერდია, რომ ამგვარი მიმართ
ბა საზოგადო ცხოვრების სახარებლ
საკეთილო იყოს. ესლანდელ მოღვაწეთა
ყოლი ესლანდელივე ახალგაზღვრება
რომ არ უნდოდეთ კიდევ, ისევ მას
ჩააბარონ საზოგადოების საქმე, მისი მ
გამგეობა. და ამიტომ, თუ კარგია ე
გაზღვრება—ესლავე უნდა მიიწვიონ ის
ზოგადო საქმეში, თუ არა და მაინც
ესლავეა საჭირო მისი საქმეში გაბმა,
ბოლოს რამედ ივარგოს ეს საზოგად
რამ არგოს.

◆ დიდი ხანი არ არის, რაც გა-
ხადდა მათი მეუფების, იმერეთის
კოპოსის ლეონიდის განკარგულება თვ-
მაქტურ და სამარცხიწო გარდაცვალებ-
თა გამოტირილის შესახებ. ამ განკარგუ-

ლებას შეგნებული საზოგადოება სიხარულით მიეგება, და იმედია მკირეს ხანში ბოლო მოეღება ამ ცუდ ჩვეულებას და ნაცვლად სამარცხვინო ჩვეულებათა აღსრულებისა, დაწესდება რიგანი და შესაბამის პატივისცემით გარდაცვალებულთა დასაფლავება. („მწყემსი“)

პ. აპრილს, დილის 6 საათზე, ტფილისში სუსტად იძრა მიწა. უბედურება არა მომხდარა-რა.

ბათუმის ოლქის უფროსის თანაშემწე რეზანოვი დაინიშნა სენაკის მაზრის უფროსად და არა ოზურგეთისა, როგორც ეს კვირის №-ში გვქონდა აღნიშნული.

ოფიციალურის ცნობებით, ტფილისში კვლავ გაჩნდა სახადი.

თამაშების ქარვასლის პატრონთ განუზრახავთ ქარვასლა ელექტრონით განათათ.

ტფილისში ახლად ჩამოსულის რუსულის დასის არტიტი ქალი ზორინა ამ დღეებში გაუჭურდავთ. როდესაც ზორინა თეატრში ყოფილა, 3 აპრილს, მის მოსამსახურეს გაუტყნია შავი და წითელი ძვირფასი სამკაულები 700 მანათის ღირებულობისა. მსაუბრი, ვაზო ტაბელაშვილი, გაქცეულია.

შეცდომის გასწორება: ს. მაგლობლიშვილის „უკვდავების წყარო ვარ!...“, დაბეჭდილ „ცნობის ფურცელს“ აღდგომის წიგნში, შემდეგი კორექტურული შეცდომები: დაბეჭდილია მეორე სვეტზე: „ჰო, რა გამეზარდება ხოლმე“. უნდა იყოს: „ოჰ, რა გამეზარდება ხოლმე...მე-4-ე სვეტზე—„შენ წაჰმნიდ“—უნდა იყოს: „შენ წაჰწყმიდე“... იქვე—„მგონებია!“... უნდა იყოს: „მეძინებია!“... „მორთო ჩხავილი“, უნდა იყოს: „მორთო ჩხრიალი“.

პრეესა

„კვალში“ ერთი უცნაური „მანიფესტი“ კიდევ დასტამბულია. „მანიფესტი“ შეეხება ჩვენს გაზეთში აღძრულ საგანს: „საქართველოს წარსულის საუკუნის ლიტერატურა, მისი მოსალოდნელი და სასურველი მომავალი“ და ამ საგნის შესახებ ბ. ი. ფანცხვასა და კიტა აბაშიძისაგან გამოქმულ აზრს. „მანიფესტის“ დამწერნი ბ. ი. ფანცხვასა და კიტა აბაშიძის შეხედულებას ქართულის ლიტერატურის შესახებ, რასაკვირველია, უარყოფით ეკიდებიან და მათს უსასოებას თავისებურად უცნაურად ხსნიან:

„დღემდის ჩვენს ლიტერატურას არისტოკრატიის ინტელიგენტი ნაწილი ჰყოლობდა, მკითხველიც იგივე არისტოკრატია იყო,—მასაღამე, იმათ ერთმანეთის ესოდათ და ამის გამო მკითხველსა და მწერალს შორის სრული თანხმობა იყო. მწერლობის სიმძიმის ცენტრი ამ არისტოკრატიაში ეცემოდა (!), მაგრამ დრო შეიცვალა, ცენტრი ხალხისკენ გადაიხრა და იმის შუაგულში მოიკალათა. სწავლა-განათლება ინტელიგენტ არისტოკრატიაში, დემოკრატიაში გადავიდა. ამან მოსპო არისტოკრატ-ინტელიგენტთა ლიტერატურული მონაპოვია, სხვა და სხვა საზოგადო საქმეებში არისტოკრატის და ლიბერალიზმს გვერდში ამოუდგა ძლიერი მეტოქე დემოკრატის. დღემდის მკითხველ საზოგადოებას ინტელიგენცია-არისტოკრატია წარმოადგენდა, დღეს-კი მკითხველი თვით ხალხში დაიბადა, ხალხმა გაღვიძება იწყა, სრულ-წლოვანების კარს მიაღწა და ოპერების მოქმედებასაც კრიტიკულად შეხედა. აქამდე თუ მას, რაც თითონ მსურდათ, იმას მიჰყვებოდნენ, ახლა იგი, რაც მსურს, იმის მიწოდებას თხოულობს და რაკი ამას არ უსრულებენ, ის, რასაკვირველია, გვერდს უღლის თავის „ჭირისუფალს“ და სხვაგან ეძიებს ხსნას. რაკი ხალხი ამ მიმართულებას დაადგა, ცხადია, არისტოკრატული ინტელიგენცია უნდადგეთ დარჩა; მას აღარაფერს ეკითხებიან; მის სურვილებს გვერდს უვლიან და თავის საკუთარი გზით მიდიან... რალა დარჩა ამ ინტელიგენცია? რა-და, ერთადერთი მოთქმა-გოდება, გაუვალი ჰესიმიზმი, გლოვა და ზარი და სხ. და სხ., რაკ-კი მივიღებულის დასაფლავებამდე საჭიროა“.

კეშმარიტად გასაკვირველია, რომ ჩვენში ყოველიფრის თქმა შეიძლება. დღემდის არისტოკრატის ინტელიგენცია ფლობდა თუ დემოკრატის ინტელიგენცია ჩვენს ლიტერატურას, ეგ არ ვიცით, მაგრამ ჩვენ მხოლოდ ერთს რასმეს შევეკითხებით „მანიფესტანტებს“,—დღემდელ დემოკრატიულ

ინტელიგენციას, რომლის წარმომადგენელი უთუოდ მარტო „კვალში“ უნდა იყვნენ თავმოყრილნი, შეუქმნია რამე ბარათა-შვილის, ორბელიანების, ქავჭავაძეებისა და აკაკი წერეთლის ნაწარმოებთა მსგავსი რამე? ანა და რა განსხვავება არის იმ ჩვენს ლიტერატურაში, რომელსაც არისტოკრატის ინტელიგენცია ფლობდა და იმაში, რომელსაც დემოკრატის ინტელიგენცია განაგებს, ან რომელია ეს არისტოკრატის ინტელიგენცია და დემოკრატის ინტელიგენცია? წინა „მანიფესტებიდან“ სჩანს, რომ დემოკრატის წარმომადგენელი ყოფილა ან. ფურცელაძე, ე. ნინოშვილი და დავითაშვილი (გ. წერეთელი არისტოკრატებში მოხვდა!) მოგვილოცავს დემოკრატების გაბატონება ჩვენს ლიტერატურაში, მაგრამ ვაი თუ იმ ხალხმა, რომელსაც მეტურქულსაგანთ სადაც გნებავთ იქით გინდათ გამოაბათ ყური, ვაი თუ ამ ხალხმა სიცილი დაგაყარათ და ზურგი შეგაქციოთ, როცა ჩვენის ლიტერატურიდან განდევნილ ბარათაშვილსა და ორბელიანს, ქავჭავაძესა და აკ. წერეთელს, და მარტო დავითაშვილს და ეგ. ნინოშვილს დაუტოვებთ. ბავშვობა და კეკე-მალულობა კმარა. მაგნიტის „მანიფესტებით“ გაბავშვებულ დიდებს თუ მოატყუებთ, თორემ ერთი ბეწო ყნოსვა ვისაცა აქვს, იმას თვალს ვერ აუხვევთ. დასაბუთებული და რამე საფუძველზე დამყარებული აზრი წარმოადგინეთ იმისა, რაში გამოიხატა „არისტოკრატის“ თქვენის არისტოკრატული ინტელიგენციისა (აქ უთუოდ შთამომავლობა აქვთ სახეში) და „დემოკრატის“ თქვენის დემოკრატის ინტელიგენციისა, რაში გამოიხატა უკანასკნელთა უბირატესობა და რაზე დავაფუძნოთ ჩვენი სიხარული და აღტაცება? ნუ თუ იმაზე, რომ ჩვენს ლიტერატურაში შესაძლოა ისეთი „მანიფესტების“ გამოქვეყნება, როგორიც „კვალს“ დაუბედა?

მეგანახეთა საუბრადმოც.

ამ უკანასკნელს წლებში ჩვენი ქვეყნის სხვა და სხვა რაიონებში შეუდგნენ ვენახის გაშენების ევროპეულს წესით და ამერიკულ ვაზებზე დამუხრის. მოთხოვნილება ამერიკულ ვაზებზე დამუხრის ჩვენი ვაზის ნერგებისა იმდენად გამრავლდა ამ ბოლოს დროს, რომ მსურველთ ვერ ზამთრადმდებენ ვერც კერძო ზირთა და ვერც სახელმწიფო საქარის ამერიკული ვაზების სანერგებში. სმწუხარად ამ კეთილ საქმის რიგის ნიდაგზე დამუხრებას ჩვენში, ცოტა არ იყოს, ხელს უშლის ზოგიერთ ზირთა სჯა ბასი, ვითომ დამუხრის ვაზების ღვინო ცუდი და დაბალი ხარისხის დგებოდა. ამ საგნის გამოსკვლევათ ჩვენ ისევ ვერაზს უნდა მივმართოთ და გავიგოთ რა აზრის არიან და რა დასკვნაზე მიიყვანა გამოცდილებამ ვერაზის მეცნიერნი. აი რას ამბობენ სოფრანკეთის შესანიშნავი მწერლები ბ. ვილა და რვაზი თავის თხზულებაში: როგორც დაიწეს ამერიკულ ვაზით ვენახების გაშენება, მაშინვე წარმოსთქვას სხვა და სხვა აზრი იმის შესახებ, თუ რა გავლენა ექნება ღვინოზე ამერიკულ ვაზზე დამუხრის.

ამტიკებდნენ, რომ თუ ჩვენებური ვაზი ამერიკულზე დაიმუხრა, ეურძენს მუდამ ის ცუდი გემო გამოქვება (doute fixe), რომელიც ამერიკის სხვა და სხვა ჯიშის ეურძენს აქვს და ღვინოც უკეთური, ცხარე და მწკლარტე დადგება.

ახლა გამოცდილებამ დაგვანახა, რომ დამუხრის ვაზის ღვინო უკეთესი ხარისხის დგება და უფრო მაგარი, ვინემ იმავე ჯიშის დაუმუხრე ვაზისა.

ამისთანა გაუმჯობესება ყურძნის წვენისა აისნება იმათი, რომ ვაზის ეურძენს უფრო ადრე და კარგად მწიფდება. ჩვენ უკვე ვხსენით, თუ რად სდება ეს მოგვლენა:

უნდა დაუმართოთ ისიც, რომ ამისთანა კარგ გავლენას ღვინის ხარისხზე დამუხრის ახლად ექვანის თვლით უურძენს სოფრანკეთში და ზო-

გიერთი შემთხვევით, რომლებსაც მაღალი ხარისხის ღვინო მოსდით (drands crus) ძველად გაშენებულ ვენახებში.

ბევრი მთვანი იმასაც ფიქრობენ, რომ ნამუხრე ვაზები ძალიან მსუქან ან სსუქ მიღებულ მიწაში უნდა გაშენდეს და ამის გამო, მოსავალი მეტი მოგა და ღვინო კი მუდამ უფრო დაბალი ხარისხის იქნება. ჩვენ ამ აზრისა ვართ, რომ ამერიკული ზოგიერთი ვაზები სრულეობათგ ან საჭიროებენ მსუქან მიწაზე გაშენებას. ამის კარგად გამოცდილებამ და შედარებამ დაგვარწმუნა, რომ ნამუხრე ვაზების ღვინო სშიდად უკეთესიც დგება და არა უარესი, ვინემ დაუმუხრე ვაზებისა; მეტადრე თუ მივიღეთ მხედველობაში ის მოგვლენა, რომ საზოგადოდ ძველმა ვენახმა ყოველთვის უკეთესი ღვინო იცის. ამიტომ უნდა შევადაროთ ღვინოები ნამუხრის და თავის თესვზე გაშენებულ ვენახებისა, რომელიც უნდა იყვნენ ერთნაირი წიფიანების, ერთი და იგივე ვაზის, ერთნაირ მიწაზე გაშენებულის და ერთნაირად მოვლილის.

ისიც გამოკვლეულია შეცნიერებით, რომ საზოგადოდ დამუხრის ნაყოფი უმჯობესდება და სხვა და სხვა ჯიშის მსხალი, ვაშლი და ატამი რომ ავიდოთ ნამუხრე ხეხალის და უნამუხრის, ყოველთვის ნამუხრე ზირების უფრო წინაა და ტკბილი იქნება.

ამ შემთხვევაში ვაზიც იმავე კანონებს ექვემდებარება, რასაც სხვა მცენარე.

ბოჟოლე (Beaujolais) ვენახები 8—10 წლის ნამუხრე სშიდად ბევრად უკეთეს ღვინოებს იძლევიან იმის შედარებით, რა ღვინოებიც მოდიოდა უწინ ფიფქისკრის გაჩენამდის. აგრეთვე ბლეიში (Blayais) 8—10 წლის დამუხრე ვაზის ღვინოების შედარებამ დაგვარწმუნა, რომ იქ უწინდელე უმადესი ხარისხის ღვინო დგება. ამავე დასკვნამდე მოვიდნენ აგრეთვე ყველა სხვა მრავალცნობაში Haut Bas-Medoc-ში და სხვ... რომელნიც კანთქმულ არიან თავის შესანიშნავის, ძვირფასის და სუფთა ღვინოებით და სდაც კი შედარეს 5—16 წლის ნამუხრე ვენახების ღვინოები უნამუხრე ვენახების სუფეთეს ღვინოებთან, არსად ნამუხრე ვაზის ღვინო უკან არ ჩამოჩნენიდა და უკეთესი თუ არა, არასოდეს უარესი არ გამოდგარა

მ. ა. წულუკაძე.

დეკრეტი

(„რუსეთის დეკრეტი სააგენტოსაგან“)

4 აპრილი.

პეტერბურგი. საპრობილეთა უმთავრეს სამმართველოს უფროს სენატორს, ტინსოვეტს. მეშინიროვს ებრძანა იყოს საერო განათლების მინისტრის ახანაგად.

ნიჰნი-ნოვგოროდი. ოკაზე ყინული დადნა. მურომიდან პირველ გემს მოვიდნა. ვოლგაზე ნიჰნი ნოვგოროდამდე სწარმოებს ნაოსნობა. აქედან 5 აპრილს პირველად გავლენ ასტრახანში გემები. მგზავრთა გემი ყაზანშია წავიდა. რიბინსკში და კოსტრომაში წყალმა ცოტათი იმატა.

ვოლისნაგურგი. ნევაზე სათავედან 4 ვერსის მანძილზე ყინული დადნა.

ბჰარი. ვოლგაზე ყინული დადნა. წყალს ყინული მოაქვს.

ლონდონი. კიტჩენერი პრეტორიიდან იტყობინება: „გამინგრონის მოძრაობის დროს პოლოცენ. რუტინგრონის რაზმი განთიადისას მოულოდნელად მიაწყდა სმულის კარავს, კლერსდორპის ჩრდილოეთ-დასავლეთით. ექვსი ბური მოკლეს, ათი დასტრეს, ოცი ტყვედ წაიყვანეს. დავლად აიღეს: ერთი თორმეტგირიანი ზარბაზანი, ერთი სწრაფ მსროლელი (დაუზიანებლად) ორი ფურგონი სამხედრო სურსათით, რამდენიმე ცხენი და ცოტაოდენი საქონელი. ინგლისელებს სამი დაპირილი ჰყავთ. პლუმერმა ტყვედ წაიყვანა ფელდკარენტი ბრილი და 16 ბური, ჩაიხელა 10 ფურგონი, 18 თოფი, ცხენები და სხილ ფეხი საქონელი“.

ორანჯეს რესპუბლიკაში პოლჩიის ძრაობის დროს მოკლეს შვიდი ბური, თმა იარაღი დახსნა. ამის გამო, მოკლეს სურსათი წამოიღეს დავლად.

კოპენჰაგენი. სეცეცა მოვიდა, ვარდა ნიაღვარი. მინდვრები ამწვანარა. ვოსნობა დიწყო.

ჩისტოპოლი. ჩელნიდან ვოლგამდე მახე ყინული დადნა. სარაპულს ზემო წყალს ყინული მოაქვს.

ნიჰნი-ნოვგოროდი. სალამოთი მდარე ოკაზე, ქალაქის ახლო, დაიწვა მუშა მი „რუს“ გემი დაზღვეული იყო.

პაიინი. ელჩებს თათბირი ჰქონდათ მეთა მდგომარეობის და ვოლდერზეცს მსენების შესახებ სამხედრო პროექტებ გამო. გადაწყვეტილ ჯერ არაფერი დაუდნათ. იაპონიის წინადადებაზე ჩინეთის ხელმწიფო სახლობამ უპასუხა, რომ იმ რატორი ჰეკინში ვერ დაბრუნდება, მსუცხოელები ჩინეთიდან არ წავლენო.

პეტერბურგის ბირჟა 3 აპრილს.

გვესელის კურსი 3 თვით:
ლონდონზე 10 გირვ. სტ.—ში 93,70
ბერლინზე 100 მარკაში 45,87
პარიზე 100 ფრანკში 37,30
ლონდონზე ჩეკები 94,65
ბერლინზე 46,30
პარიზე 37,60
ბირჟის დისკონტი 5 3/4 — 7 1/2

	მოდ.	გამ.	გამ.
40/0 სახელმწიფო რენტა.	96	—	—
4 1/2/0 შინაგანი სესხა 1893 წ.	100	—	—
40/0 გირავენ. ფურტ. სახელ. სა- აღ. მამ. ბანკისა.	—	96	—
50/0 1-ლ შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	349 1/2	—	—
50/0 მეორე შინაგ. სესხის მომ- გებ. ბილ. 1866 წ.	287 1/2	—	—
50/0 გირავენ. მომგ. ფურტ. სა- ხელმ. სააღ. მამ. ბანკისა.	—	—	220
3 1/2/0 გირავენ. ფურ. იმავე ბან- კისა.	88 5/8	—	—
ტფილ. სააღ. მამ. ბანკი 50/0 გირავენ. ფურტ.	—	—	92 1/2
4 1/2/0 გირავენობ. ფურტ. იმავე ბანკისა.	86 1/2	—	—
ქუთ. სააღ. მამ. ბანკის. 60/0 გირ. ფურტ.	—	—	—
50/0 გირავენ. ფ. რ. იმავე ბანკისა. 93	—	—	—
50/0 ოპოლიტეობი ტფ. საკრე- დიტო საზოგ.	—	—	92 1/2
4 1/2/0 ოპოლიტე. იმავე საზოგა- დობისა.	84 1/2	—	—
რედუქტორი	გამომცემელი	—	—
აღ. ჟეონა.	აღ. ჟაბანდარ	—	—

გამოსაღები ცნობანი

მიომსვლა ჩინის ზვის მატარებლების

(ფრჩხილებს გარედ ნაჩვენებია პეტერბურგის საათ ფრჩხილებში კი—ტფილისის).

სწრაფი მატარებელი № 2 ტფილისიდან ქაში გადის კვირში ერთხელ—თხზამათობს დიდის 7 ს. 56 წ. (8 ს. 54 წ.), აქამ ჩადის სდამოს 9 ს. (9 ს. 58 წ.).

სწრაფი მატარებელი № 1 პაქიდან ტფილ სში გადის დიდის 6 ს. 50 წ. (7 ს. 48 წ.) ტფილისში ჩამოდის სდამოს 8 ს. 12 წ. ს. 10 წ.

საფოსტო მატარებელი № 3 პაქიდან ტფი ლისში გადის დამის 11 ს. 15 წ. (12 ს. 1 წ.). ტფილისში ჩამოდის ნამუადლევის 5 ს. 35 წ. (6 საათ. 33 წ.).

იგივე მატარებელი ტფილისიდან ბათუმში გადის სდამოს 6 საათ. 30 წ. (7 ს. 28 წ.) ბათუმში ჩადის დიდის 7 ს. 10 წ. (8 ს. 8 წ.).

მგზავრთა მატარებელი № 5 პაქიდან ტფი ლისში გადის ნამუადლევის 3 ს. 5 წ. (4 ს. 3 წ.), ტფილისში ჩამოდის დიდის 8 ს. 23 წ. (9 ს. 21 წ.).

იგივე მატარებელი ტფილისიდან ბათუმში გადის დიდის 9 ს. 3 წ. (10 ს. 1 წ.), ბათუ ში ჩადის სდამოს 9 ს. 11 წ. (10 ს. 9 წ.).

მგზავრთა მატარებელი № 6 ბათუმად ტფილისში გადის დიდის 8 ს. 56 წ. (9 ს. 54 წ.), ტფილისში ჩადის სდამოს 8 ს. 42 წ. (9 ს. 40 წ.).